

De burgemeester houdt ook van een glaasje

Aad Kleijweg

In het voorjaar van 1973 lag het grachtje aan de Peperstraat te Gouda droog wegens restauratiewerkzaamheden aan de kades. In dit grachtje vond ik pijpenkopje nummer 1. In het boekje *Pijpelogie* van F.H.W. Friederich vinden we op bladzijde 58 een beschrijving met de naam "De roker en zijn pijp". In deze beschrijving gaat de schrijver in vogelvlucht langs enkele pijpenkopjes, afgebeeld in het boekje waar pijprokers op staan afgebeeld. Zo belandt hij bij nummer 15 in zijn boek, hetzelfde pijpenkopje dat in de Peperstraat is gevonden. Hij schrijft daarover "De burgemeester hield er anders ook van". Waarmee hij bedoelde dat de burgemeester ook graag een pijpje rookt.

- 1a. Collectie: Aad Kleijweg Nr 1.
- 1b. Peperstraat Gouda
- 2a. Trechter met parelnaad
- 2b. Staande rokende heer / Zittende rokende heer
- 2c. -/-
- 2d. Geen
- 2e. Ongeglaasd
- 2f. Gebotterd
- 2g. Geen radering rondom ketelopening
- 2h.
- 3a.
- 3b.
- 3c.
- 4. 1740 - 1750
- 5. Gouda
- 6.
- 7. [1, p. 85 nr. 470, 470a]; [2, p. 58, 134 nr. 15]; [3, nr 39, p. 65]; [4, p. 103 nr. 531]

Afgebeeld zien wij staan een heer gekleed in een jas met grote knopen, een pofbroek en flaphoed. Met zijn rechtervoet steunt hij op een stoof terwijl hij in zijn linkerhand een kruik op tafel vasthoudt. De heer staat zichtbaar van zijn pijpje te genieten. Aan de keerzijde van het pijpenkopje zien we dezelfde persoon met zijn benen over elkaar aan tafel zitten die met een kooltjestang zijn pijpje aansteekt.

Laatst kocht ik via een veiling op internet een pijpenkopje met sterke overeenkomsten, maar ook grappige verschillen. We zien dezelfde heer in dezelfde houding als op het pijpenkopje, gevonden in de Peperstraat. Echter houdt de burgemeester op dit pijpenkopje (als we de benaming van Friederich aanhouden) een opgeheven wijnglas in de hand. In plaats van de kruik op tafel staat er nog een glaasje wijn. Hieruit kunnen we concluderen dat de afgebeelde burgemeester niet alleen graag een pijpje rookte, maar ook niet vies was van een glaasje wijn. Op de rechterzijde van de ketel staat een schenkkkan afgebeeld omgeven door een bladrank. Van pijpjes met een schenkkkan zijn ook varianten bekend met aan de keerzijde een theetafel of aan de keerzijde een wijnton met een vogel erop.

- 1a. Collectie: Aad Kleijweg Nr 2.
- 1b.
- 2a. Trechter met parelnaad
- 2b. Staande rokende en drinkende heer / Schenkkkan
- 2c. Vormmerk maantje / ster
- 2d. Geen
- 2e. Ongeglaasd
- 2f. Gebotterd
- 2g. Geen radering rondom ketelopening
- 2h.
- 3a.
- 3b.
- 3c.
- 4. 1740
- 5.
- 6.
- 7. [1, p. 133 nr. 637, 639];
[4, p. 104 nr. 547]

Afbbeelding 1: Schilderij van Nicolaas Verkolje 1673-1746

Met een beetje fantasie zien we de burgemeester op de pijpenkopjes terug op een schilderij van Verkolje. Hij rookt wederom zijn pijpje terwijl hij net op kraamvisite is gearriveerd. Het kleedje op tafel is in de was, de kruik staat er nog. Daar de gastvrouw geen wijn heeft, heeft hij een biertje gekregen waar hij ook niet vies van is. De kooltjestang waar hij op pijpje 1 zijn pijp mee aansteekt, hangt over het schot achter de kruik.